

Legea nr.36/12 mai 1995, privind legea notarilor publici si a activitatii notariale, publicata in Monitorul Oficial nr.92/16 mai 1995*

modificata prin LEGEA nr.267/2003 pentru completarea art. 3 din Ordonanta Guvernului nr. 24/1992 privind stabilirea serviciilor consulare si a taxelor percepute pentru prestarea acestora si a art. 13 din Legea notarilor publici si a activitatii notariale nr. 36/1995
PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 424 din 17 iunie 2003,

ORDONANTA DE URGENTA nr. 25/2005
pentru abrogarea art. 31 din Legea notarilor publici si a activitatii notariale nr. 36/1995, PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 278 din 4 aprilie 2005 și ORDONANTA DE URGENTA 190/2005 si

ORDONANTA DE URGENTA nr.125/5 noiembrie 2007 pentru modificarea art.13 din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995

* asupra constitutionalitatii legii s-a pronuntat Curtea Constitutionala prin Decizia nr.44/1995, publicata in Monitorul Oficial nr.92/16 mai 1995

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Art. 1.

Activitatea notariala asigura persoanelor fizice si juridice constatarea raporturilor juridice civile sau comerciale nelitigioase, precum si exercitiul drepturilor si ocrotirea intereselor, în conformitate cu legea.

Art. 2.

Activitatea notariala se realizeaza de notarii publici prin acte notariale si consultatii juridice notariale, în conditiile prezentei legi.

Art. 3.

Notarul public este investit sa îndeplineasca un serviciu de interes public si are statutul unei functii autonome.

Art. 4.

Actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul si semnatura acestuia, este de autoritate publica si are forta probanta prevazuta de lege.

Art. 5.

Actele notariale pot fi efectuate si de misiunile diplomatice si oficiile consulare ale României, precum si de alte institutii, în conditiile si limitele prevazute de lege.

Art. 6.

Notarii publici si celelalte institutii prevazute la art. 5, care desfasoara activitate notariala, au obligatia sa verifice ca actele pe care le instrumenteaza sa nu cuprinda clauze contrare legii si bunelor moravuri, sa ceara si sa dea lamuriri partilor asupra continutului acestor acte spre a se convinge ca le-au inteles sensul si le-au acceptat efectele, în scopul prevenirii litigiilor.

În cazul în care actul solicitat este contrar legii si bunelor moravuri, notarul public va refuza întocmirea lui.

Daca înscrisul prezentat are un continut îndoielnic, iar notarul public nu poate refuza instrumentarea actului, va atrage atentia partilor asupra consecintelor juridice la care se expun si va face mentiune expresa în act.

Daca partea se opune la inserarea mentiunii, notarul public va refuza întocmirea actului.

Art. 7.

Activitatea notariala se înfaptuieste în mod egal pentru toate persoanele, fara deosebire de rasa, de nationalitate, de origine etnica, de limba, de religie, de sex, de opinie, de apartenenta politica, de avere sau de origine sociala.

CAPITOLUL II

Competenta notarilor publici

Art. 8.

Notarul public îndeplineste urmatoarele acte notariale:

- a) redactarea înscrisurilor cu continut juridic, la solicitarea partilor;
- b) autentificarea înscrisurilor redactate de notarul public, de parte personal sau de avocat;
- c) procedura succesorală notarială;
- d) certificarea unor fapte, în cazurile prevazute de lege;
- e) legalizarea semnaturilor de pe înscrisuri, a specimenelor de semnatura, precum si a sigiliilor;
- f) darea de data certa înscrisurilor prezentate de parti;
- g) primirea în depozit a înscrisurilor si documentelor prezentate de parti;
- h) actele de protest al cambiilor, al biletelor la ordin si al cecurilor;
- i) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- j) efectuarea si legalizarea traducerilor;
- k) eliberarea de duplicate de pe actele notariale pe care le-a întocmit;

l) orice alte operatiuni prevazute de lege.

Art. 9.

Notarii publici dau consultatii juridice în materie notariala, altele decât cele referitoare la continutul actelor pe care le îndeplinesc si participa, în calitate de specialisti desemnati de parti, la pregatirea si întocmirea unor acte juridice cu caracter notarial.

Art. 10.

În îndeplinirea atributiilor ce-i revin, notarul public are competenta generala, cu exceptiile prevazute în situatiile urmatoare:

- a) procedura succesorală notarială este de competență notarului public din biroul notarial situat în circumscripția teritorială a judecătoriei în care defunctul și-a avut ultimul domiciliu;
- b) în cazul mostenirilor succesive, mostenitorii pot alege competența oricărui dintre birourile notariale din circumscripția teritorială a judecătoriei în care și-a avut ultimul domiciliu acela dintre autori care a decedat cel din urmă;
- c) actele de protest al cambiilor, biletelor la ordin și cecurilor se fac de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei în care urmează a se face plata;
- d) eliberarea duplicatelor și reconstituirea actelor notariale se fac de notarul public în al cărui birou se afla originalul acestora.

Art. 11.

Conflictele de competență între birourile notarilor publici situate în aceeași circumscripție a unei judecării se soluționează de acea judecătorie, la sesizarea părții interesate. Hotărârea judecării este definitivă.

Când conflictul intervine între birouri notariale situate în circumscripții diferite, competența aparține judecării în a cărei circumscripție se afla biroul de notar public cel din urmă sesizat.

Art. 12.

(1) Secretarii consiliilor locale ale comunelor și orașelor unde nu funcționează birouri ale notarilor publici vor îndeplini, la cererea părților, următoarele acte notariale:

- a) legalizarea semnăturilor de pe înscrisurile prezentate de parti;
- b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri, cu excepția înscrisurilor sub semnatura privată.

(2) Actele prevazute la alin. 1, în cazul în care depunerea lor este necesară la unele institutii sau agenți economici, vor fi îndeplinite de acestea.

Art. 13.

(1) Activitatea notarială a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României se desfășoară pe baza legii române și a înțelegerilor internaționale la care România este parte, precum și potrivit uzanțelor internaționale.

(2) La cererea persoanelor fizice având cetatenia română, precum și a persoanelor juridice române, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României îndeplinesc următoarele acte notariale:

- a) redactarea de înscrisuri în vederea autentificării sau legalizării semnăturii;
- b) autentificarea înscrisurilor, cu excepția transmisiunilor imobiliare încheiate prin acte juridice între vii;
- c) legalizarea sigiliilor și a semnăturilor;
- d) darea de data certa înscrisurilor prezentate de parti;
- e) certificarea unor fapte;
- f) legalizarea de copii de pe înscrisuri;
- g) efectuarea și legalizarea traducerilor;
- h) primirea în depozit a înscrisurilor și documentelor prezentate de parti;
- i) eliberarea de duplicate de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

(3) Activitățile notariale prevăzute la alin. 2, care produc efecte juridice în România, pot fi îndeplinite, de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României și la cererea persoanelor fizice sau juridice străine, în măsura în care legile și reglementările statului de reședință sau acordurile bilaterale nu se opun.

(3.1.) Autentificarea procurilor speciale prevăzute la art.90 alin.(2) din Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, poate fi făcută de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României și la cererea persoanelor de origine română care au cetatenia română sau statutul de apatrid, dacă legile și reglementările statului de reședință nu prevăd altfel. ABROGAT

(4) Actele notariale se îndeplinesc la sediile misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare, precum și la bordul navelor și aeronavelor sub pavilion românesc care se afla staționate în raza de activitate a acestor organe, precum și la domiciliul cetățeanului român ori în alt loc, dacă acest lucru este prevăzut în convențiile internaționale la care România și statul de reședință sunt parti sau legea locală nu se opune.

CAPITOLUL III

Organizarea activității notarilor publici

SECȚIUNEA I

Organizarea și funcționarea birourilor notarilor publici

Art. 14.

Activitatea notarilor publici se desfășoară în cadrul unui birou, în care pot funcționa unul sau mai

multi notari publici asociati, cu personalul auxiliar corespunzator.

Prin asociere, notarul public nu-si pierde dreptul la birou notarial individual.

Notarul public sau notarii publici asociati, titulari ai unui birou, pot angaja notari stagieri, traducatori, alt personal de specialitate, precum si personal administrativ si de serviciu necesar activitatii notariale.

Evidenta birourilor de notari publici si lucrarile privind numirea si încetarea functiei notarilor publici se întocmesc de personalul de specialitate notariala din Ministerul Justitiei.

Art. 15.

În circumscriptia unei judecatorii pot functiona unul sau mai multe birouri de notari publici. Numarul notarilor publici si al birourilor în care acestia își desfășoara activitatea se stabileste de ministrul justitiei, la propunerea Consiliului Uniunii Nationale a Notarilor Publici.

Numarul de notari publici se actualizeaza anual de catre ministrul justitiei, potrivit propunerilor Camerelor Notarilor Publici si, cu prioritate, în raport cu numarul notarilor stagieri care au promovat examenul de notar public.

În cazul în care în circumscriptia unei judecatorii functioneaza mai multe birouri de notari publici, competenta teritoriala a fiecaruia se întinde pe tot cuprinsul acelei circumscriptii.

Art. 16.

Notarul public poate fi cel care îndeplineste urmatoarele conditii:

- a) are numai cetatenia româna si domiciliul în România si are capacitatea de exercitiu al drepturilor civile;
- b) este licentiat în drept - stiinte juridice - sau doctor în drept;
- c) nu are antecedente penale;
- d) se bucura de o buna reputatie;
- e) cunoaste limba româna;
- f) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea functiei;
- g) a îndeplinit timp de 2 ani functia de notar stagiar si a promovat examenul de notar public sau a exercitat timp de 5 ani functia de notar, judecator, procuror, avocat sau o alta functie de specialitate juridica si dovedeste cunostintele necesare functiei de notar public, prin promovarea unui concurs organizat potrivit regulamentului de aplicare a prezentei legi, de Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Art. 17.

Notarul public este numit de ministrul justitiei, la propunerea Consiliului Uniunii Nationale a Notarilor Publici, în baza cererii celui interesat si dupa ce face dovada îndeplinirii cerintelor aratate la Art. 16.

Art. 18.

Înainte de a-si începe activitatea, în termen de 60 de zile de la numire, notarul public este obligat sa-si înregistreze biroul la Curtea de apel în circumscriptia careia își are sediul biroul de notar public. Pentru înregistrarea biroului, notarul public va prezenta sigiliul si specimenul de semnatura.

Ministrul justitiei poate, în cazuri temeinic justificate, sa prelungeasca acest termen.

Neîndeplinirea conditiilor prevazute la alin. 1 atrage revocarea numirii notarului public.

Art. 19.

Dupa îndeplinirea conditiilor prevazute la Art. 18, notarul public va depune juramântul în fata ministrului justitiei si a presedintelui Uniunii Nationale a Notarilor Publici sau a reprezentantilor acestora.

Juramântul are urmatorul continut:

"Jur sa respect Constitutia si legile tarii, sa-mi îndeplinesc cu onoare si credibilitate publica, cu constiinta si fara partinire atributiile ce-mi revin si sa pastrez secretul profesional. Asa sa-mi ajute Dumnezeu!"

Referirea la divinitate din formula juramântului se schimba potrivit credintei religioase a notarului public.

Notarul public fara confesiune va depune juramântul fara formula religioasa, pe constiinta, onoare.

Art. 20.

Poate fi notar stagiar cel care:

- a) îndeplineste conditiile prevazute la Art. 16 lit. a) - f);
- b) este angajat într-un birou de notar public;
- c) se afla în perioada de stagiu pâna la promovarea examenului de notar public.

Art. 21.

Notarul public poate delega pe notarul stagiar sa îndeplineasca urmatoarele atributii:

- a) efectuarea lucrarilor de secretariat;
- b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- c) legalizarea semnaturii traducatorului;
- d) darea de data certa a înscrisurilor prezentate de parti;
- e) redactarea unor proiecte de înscrisuri cu continut juridic.

Condițiile de încheiere a contractului de munca și formarea profesională a notarului stagiar sunt în sarcina Camerei Notarilor Publici și se stabilesc prin statutul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Art. 22.

Examenul de notar public se susține în fața unei comisii formate din: un membru al Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, reprezentantul Ministerului Justiției, un membru al corpului didactic din învățământul superior de specialitate și doi notari publici cu pregătire și prestigiu profesional, desemnați în condițiile prevăzute în regulamentul de aplicare a prezentei legi.

Art. 23

Calitatea de notar public încetează:

- a) la cerere;
- b) prin pensionare sau în cazul constatării incapacității de muncă, în condițiile legii;
- c) prin desființarea biroului notarului public, urmată de neexercitarea fără justificare de către titularul acestuia a profesiei, în condițiile legii, într-un alt birou de notar public, în termen de 6 luni;
- d) prin excluderea din profesie, dispusă ca sancțiune disciplinară, în condițiile prezentei legi;
- e) în cazul vădită sale incapacități profesionale, constatată în urma unor inspecții repetate;
- f) în cazul condamnării definitive pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei;
- g) în cazul în care notarul public nu mai îndeplinește condițiile prevăzute de Art. 16 lit. a), d) și f).

Încetarea calității de notar public se constată sau se dispune, după caz, de ministrul Justiției.

Art. 24.

Exercitiul funcției de notar public se suspendă:

- a) în caz de incompatibilitate;
- b) în situațiile prevăzute la Art. 41 lit. c) și Art. 42 din prezenta lege;
- c) în caz de neachitare a obligațiilor banesti profesionale, după 6 luni de la scadenta acestora, până la achitarea debitului;
- d) în caz de incapacitate temporară de muncă.

Art. 25.

Suspendarea se dispune de ministrul Justiției, la solicitarea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Încetarea suspendării se poate dispune cu respectarea condiției prevăzute în alineatul precedent.

SECTIUNEA II

Camera Notarilor Publici

Art. 26.

În circumscriptia fiecărei Curti de apel funcționează câte o Camera a Notarilor Publici, cu personalitate juridică.

Din Camera fac parte toți notarii publici care funcționează în circumscriptia Curtii de apel. Camera Notarilor Publici este condusă de un Colegiu director format dintr-un președinte, un vicepreședinte și 3 - 5 membri. Colegiul director este ales de adunarea generală a membrilor Camerei, pentru o perioadă de 3 ani, dintre notarii publici.

Președintele Colegiului director va primi o indemnizație al cărei cuantum se va stabili de adunarea generală.

Colegiul director va avea un secretar salarizat și personal auxiliar, în numărul și în structura stabilite de adunarea generală a notarilor publici din județele ce compun circumscriptia Camerei.

Colegiul director al Camerei Notarilor Publici are următoarele atribuții:

- a) rezolvă plângerile partilor împotriva notarilor publici și a notarilor stagiați, luând măsurile corespunzătoare și aducându-le la cunoștința Uniunii Naționale a Notarilor Publici;
- b) delegă, în cazuri excepționale, pentru o perioadă determinată, un notar public din aceeași circumscriptie a judecătorei, care să asigure funcționarea unui alt birou de notar public, cu încunostințarea Uniunii Naționale a Notarilor Publici. Cheltuielile cu delegarea se suportă din veniturile biroului notarului public la care este delegat;
- c) informează Uniunea Națională a Notarilor Publici în legătură cu activitatea birourilor notarilor publici, asupra necesarului de notari publici și notari stagiați și face recomandări cu privire la persoanele ce urmează să fie propuse de uniune pentru numirea lor în funcția de notar public de către ministrul justiției;
- d) reprezintă Camera în relațiile cu terți, la nivelul circumscriptiei Curtii de apel;
- e) întocmește documentarea juridică și asigură consultarea și informarea curentă a notarilor publici;
- f) ține evidența veniturilor și cheltuielilor Camerei și a contribuției membrilor săi;
- g) procură datele și lucrările necesare pentru Buletinul Notarilor Publici și asigură difuzarea acestuia;
- h) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege și de regulament.

SECTIUNEA III

Uniune Națională a Notarilor Publici

Art. 27.

Notarii publici din România se constituie în Uniunea Nationala a Notarilor Publici, organizatie profesionala cu personalitate juridica, care își alege un consiliu de conducere si alte organe stabilite prin statutul propriu.

Art. 28.

Consiliul Uniunii Nationale a Notarilor Publici este constituit din câte un reprezentant al fiecărei Camere a Notarilor Publici, din care se aleg presedintele si doi vicepresedinti, în conditiile stabilite prin Statutul Uniunii.

Consiliul uniunii are urmatoarele atributii:

- a) propune ministrului justitiei numirea, suspendarea, revocarea ori încetarea calitatii de notar public;
- b) propune ministrului justitiei numarul necesar al birourilor de notari publici si conditiile de desfasurare a examenelor de notari publici;
- c) stabileste, cu aprobarea ministrului justitiei, onorariile minimale pentru serviciile prestate de notarii publici;
- d) aproba cotele de contributie ale birourilor notarilor publici la Camera, precum si cele ale Camerelor la Uniunea Nationala a Notarilor Publici, potrivit statutului acesteia;
- e) reprezinta Uniunea Nationala a Notarilor Publici în raporturile cu tertii, pe plan intern si international;
- f) îndeplineste alte atributii prevazute de lege sau de regulament.

Art. 29.

În cadrul Uniunii Nationale a Notarilor Publici se va organiza si va functiona o casa de asigurari pentru garantarea responsabilitatii civile a notarilor publici, cu personalitate juridica, în conditiile stabilite prin statut propriu, aprobat de Uniunea Nationala a Notarilor Publici.

CAPITOLUL IV

Drepturile si îndatoririle notarilor publici

SECTIUNEA I

Drepturile notarilor publici

Art. 30.

Notarii publici își exercită personal profesiunea si se bucura de stabilitate în functie, neputând fi mutati în alta localitate, fara acordul lor.

Art. 31. Abrogat

Art. 32.

Notarii publici au dreptul la onorarii pentru fiecare serviciu prestat, în conformitate cu Art. 28 alin. 2 lit. c).

Art. 33.

Notarul public are dreptul la concediu de odihna, în condițiile stabilite prin statut.

Art. 34.

Notarii publici beneficiază de drepturile de asigurări sociale pe baza contribuției la sistemul asigurărilor sociale de stat, în condițiile legii.

Art. 35.

Exercitarea profesiei de notar public este incompatibilă cu:

a) desfășurarea unei activități salarizate, cu excepția:

- activității didactice universitare;

- activității literare și publicistice;

- calității de deputat sau senator, ori a celei de consilier în consiliile județene sau locale, pe durata mandatului;

b) desfășurarea unor activități comerciale, direct sau prin persoane interpuse;

c) calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de asociat comanditar în societățile de comandita simplă sau pe acțiuni, administrator al unei societăți cu răspundere limitată, președinte al unui consiliu de administrație, membru al consiliului de conducere, director general sau director al unei societăți pe acțiuni, administrator al unei societăți civile.

SECȚIUNEA II

Îndatoririle și răspunderile notarilor publici

Art. 36.

Notarii publici și personalul birourilor notariale au obligația să păstreze secretul profesional cu privire la actele și faptele despre care au luat cunoștință în cadrul activității lor, chiar și după încetarea funcției, cu excepția cazurilor în care legea sau partile interesate îi eliberează de această obligație.

Art. 37.

Notarul public nu poate absenta mai mult de 5 zile consecutiv, fără a asigura funcționalitatea biroului său, în condițiile legii.

În cazul nerespectării dispozițiilor alin. 1, Camera Notarilor Publici poate delega, după caz, un alt notar public pentru îndeplinirea atribuțiilor notarului public absent, în condițiile prevăzute de statutul uniunii.

Art. 38.

Raspunderea civila a notarului public poate fi angajata, în conditiile legii civile, pentru încalcare obligatiilor sale profesionale, atunci când acesta a cauzat un prejudiciu.

Asigurarea de raspundere profesionala a notarului public se realizeaza prin casa de asigurari, constituita în acest scop.

Art. 39.

Raspunderea disciplinara a notarului public intervine pentru urmatoarele abateri:

- a) întârziere sau neglijenta în efectuarea lucrarilor;
- b) lipsa nejustificata de la birou;
- c) nerespectarea secretului profesional;
- d) comportament care aduce atingere onoarei sau probitatii profesionale.

Art. 40.

Actiunea disciplinara se exercita de Colegiul director si se judeca de Consiliul de disciplina. Pentru suspendarea din functie sau excluderea din profesie este obligatorie o cercetare prealabila, care se efectueaza de catre Colegiul director.

Audierea celui în cauza este obligatorie, acesta fiind îndreptatit sa ia cunostinta de continutul dosarului si sa-si formuleze apararea.

Consiliul de disciplina citeaza partile si pronunta o hotarâre motivata, care se comunica acestora.

Împotriva hotarârii, partile pot face contestatie la Consiliul Uniunii, în termen de 10 zile de la comunicare.

Hotarârea Consiliului Uniunii poate fi atacata la instanta judecatoreasca competenta, civila sau de contencios administrativ, dupa caz.

Hotarârea definitiva se comunica si Ministerului Justitiei.

Procedura judecarii abaterilor disciplinare se stabileste prin regulament.

Art. 41.

Sanctiunile disciplinare se aplica în raport cu gravitatea faptelor si constau în:

- a) observatie scrisa;
- b) amenda de la 50.000 lei la 200.000 lei, care se face venit la bugetul Camerei Notarilor Publici. Neachitarea în termen de 30 de zile de la data ramânerii definitive a hotarârii, atrage suspendarea de drept a notarului public pâna la achitarea sumei.

Hotarârea definitiva constituie titlu executoriu;

- c) suspendarea din functie pe o durata de maximum 6 luni;

d) excluderea din profesie.

Art. 42.

În cazul în care împotriva notarului public s-a luat măsura arestării preventive, ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, va lua măsura suspendării din funcție, până la soluționarea cauzei penale, potrivit legii.

Dacă hotărârea de condamnare a ramas definitivă și ea se referă la infracțiunile prevăzute de Art. 23 lit. f) din lege, cu acea dată ministrul justiției dispune excluderea din profesie a notarului public condamnat.

Sigiliul, registrele și lucrările notarului public suspendat sau exclus vor fi depuse la Camera Notarilor Publici, sub luare de dovadă.

CAPITOLUL V

Procedura actelor notariale

SECȚIUNEA I

Dispoziții comune

Art. 43.

Toate actele notariale se îndeplinesc la cerere.

Înscrisurile redactate de parti sau, după caz, de reprezentanții lor legali sau convenționali, vor fi verificate cu privire la îndeplinirea condițiilor de fond și formă, notarul public putându-le aduce modificările și completările corespunzătoare, cu acordul partilor.

Înscrisurile referitoare la actele notariale se redactează potrivit voinței partilor și în condițiile prevăzute de lege.

Înscrisurile vor fi redactate citet, îngrijit și fără prescurtări; mențiunile în cifre se vor înscrie și în litere, iar locurile goale se vor completa prin tragere de linii.

În cadrul lucrărilor de îndeplinire a actelor notariale, notarul public stabilește identitatea, domiciliul și capacitatea partilor, în afara cazurilor în care se solicită dare de dată certă, întocmirea de copii legalizate sau acordarea de consultații juridice notariale.

Art. 44.

Înscrisurile pentru care legea prevede forma autentică vor fi redactate numai de notari publici, de avocatul partilor interesate sau de consilierul juridic ori reprezentantul legal al persoanei juridice. Persoanele care au pregătire juridică superioară vor putea redacta înscrisurile în care figurează ca parte ele, soții, ascendenții sau descendenții lor.

Consultațiile date de notarul public în domeniul juridic notarial sunt scrise sau verbale și se dau persoanelor fizice sau juridice, la solicitare sau pe baza de contract cu durată determinată.

Art. 45.

Notarul public are obligatia sa desluseasca raporturile reale dintre parti cu privire la actul pe care vor sa-l încheie, sa verifice daca scopul pe care-l urmaresc este în conformitate cu legea si sa le dea îndrumarile necesare asupra efectelor lui juridice.

De asemenea, el trebuie sa ceara partilor, ori de câte ori este cazul, documentele justificative si autorizatiile necesare pentru încheierea actului sau, la cererea acestora, va putea obtine el însusi documentatia necesara.

Actele din care rezulta drepturi ce urmeaza a fi supuse publicitatii mobiliara sau imobiliara se vor comunica de îndata, la locul unde se tine aceasta evidenta, de notarul public, care va face si demersurile necesare în numele titularilor pentru aducerea la îndeplinire a tuturor lucrarilor de publicitate. Se excepteaza cazul în care partile interesate vor cere în scris sa îndeplineasca ele însele formalitatile de mai sus.

În vederea îndeplinirii obligatiilor ce-i revin, potrivit alin. 2 si 3, notarul public va avea acces liber la birourile de publicitate mobiliara si imobiliara.

Notarul public nu poate refuza îndeplinirea actului notarial solicitat decât în conditiile aratate la Art. 6.

Art. 46.

Organele de ordine publica vor acorda sprijin notarilor publici, în cazul în care acestia sunt împiedicati sa-si exercite atributiile. De asemenea, autoritatile administratiei publice locale au obligatia ca în cadrul atributiilor lor sa acorde notarilor publici concursul solicitat pentru îndeplinirea actelor notariale.

Art. 47.

Actele solicitate de parti si orice alte acte de procedura notariala se întocmesc în limba româna.

Cetatenilor aparținând minoritatilor nationale sau persoanelor care nu vorbesc sau nu înțeleg limba româna li se acorda posibilitatea de a lua cunostinta de cuprinsul actului printr-un interpret. Functia de interpret poate fi îndeplinita, în afara de notarul public, si de un angajat din cadrul biroului notarial, care cunoaste limba acelei persoane, precum si de traducatorii autorizati.

Actele redactate de parti si prezentate pentru efectuarea operatiunilor notariale vor fi în limba româna.

La cererea justificata a partilor, notarul public poate îndeplini acte în legatura cu înscrisurile întocmite de parti într-o alta limba decât cea româna, numai daca notarul instrumentator cunoaste limba în care sunt întocmite actele sau dupa ce a luat cunostinta de cuprinsul acestora prin interpret, caz în care un exemplar tradus în limba româna si semnat de cel ce a efectuat traducerea va fi atasat la dosar.

Înscrisurile destinate a fi traduse într-o limba straina se vor redacta fie pe doua coloane, cuprinzând în prima coloana textul în limba româna, iar în cea de-a doua, textul în limba straina, fie în mod succesiv, mai întâi textul în limba româna, continuându-se cu textul în limba straina.

Art. 48.

Actele notariale se îndeplinesc la sediul biroului notarului public în timpul programului de serviciu

cu publicul, afisat în mod corespunzator.

Un act notarial se poate îndeplini în afara sediului biroului notarului public, în limitele circumscripției sale teritoriale, dacă la încheierea lui este interesat un număr mai mare de persoane sau partea care-l solicita este împiedicată să se prezinte, din motive temeinice, la sediul biroului.

În cazul în care întocmirea unui act notarial nu suferă amânare din motive obiective, acesta va putea fi îndeplinit și în afara programului de lucru, la cererea părții interesate.

Art. 49.

Îndeplinirea actelor notariale, în afara de redactarea înscrisurilor și de consultările juridice notariale, se constată prin încheiere, care va cuprinde:

- a) sediul biroului notarial;
- b) denumirea încheierii și numărului acestuia;
- c) data îndeplinirii actului notarial;
- d) numele și prenumele notarului public;
- e) locul unde s-a îndeplinit actul notarial, în cazul îndeplinirii în afara sediului biroului notarial, precizându-se împrejurarea care justifică întocmirea înscrisului în acel loc;
- f) numele sau denumirea părților, domiciliul sau sediul acestora și mențiunea faptului prezentării lor în persoană, reprezentate ori asistate, precum și modul în care li s-a constatat identitatea, cu excepția încheierilor prin care se da data certă înscrisurilor sau se legalizează copii de pe înscrisuri;
- g) arătarea îndeplinirii condițiilor de fond și de formă ale actului notarial și a citirii acestuia de către părți;
- h) constatarea îndeplinirii actului notarial și a citirii acestuia de către părți;
- i) mențiunea perceperii taxelor de timbru, a onorariului și cuantumului acestora;
- j) semnătura notarului public;
- k) sigiliul biroului notarului public.

Art. 50.

Partile participante la actul notarial pot fi identificate de notarul public prin mențiunea în încheiere că ele sunt cunoscute personal de acesta. În cazul în care notarul public nu cunoaște partile este obligat să se convingă de identitatea acestora, stabilită, după caz, prin:

- a) acte de identitate sau legitimații oficiale, prevăzute cu semnătura, stampila și fotografia posesorului;
- b) atestarea avocatului care asistă partea;
- c) doi martori de identitate, cunoscuți personal de notarul public sau legitimați conform lit. a).

Nu poate fi martor de identitate cel care:

- a) nu a împlinit 18 ani;
- b) figureaza în act ca parte sau ca beneficiar;
- c) din cauza unei deficiente psihice sau fizice nu este apt pentru dovedirea identitatii.

Art. 51.

În situatia în care se refuza îndeplinirea actului notarial, încheierea de respingere se va da numai daca partile staruie în cerere, dupa ce li s-a atras atentia ca actul solicitat este contrar legii sau bunelor moravuri. Încheierea va cuprinde si motivarea refuzului, calea de atac la judecatorie si termenul de exercitare.

Îndeplinirea actului notarial poate fi respinsa si pentru urmatoarele motive:

- a) solicitarea lucrarilor în afara orelor de lucru, cu exceptiile prevazute la Art. 48 alin. 3;
- b) neprezentarea documentatiei necesare sau prezentarea ei incompleta;
- c) neplata taxelor si a onorariului stabilit;
- d) imposibilitatea identificarii partilor sau lipsa lor de discernamânt.

Art. 52.

Încalcarea cerintelor prevazute la Art. 49 lit. c), f) j) si k) se sanctioneaza cu nulitatea, iar a celorlalte cerinte cu anulara, în afara de cazul în care îndeplinirea acestora rezulta din lucrarile actului.

Art. 53.

Actele notariale care prezinta erori materiale sau omisiuni vadite pot fi îndreptate sau completate prin încheiere de catre notarul public, la cerere sau din oficiu, cu acordul partilor, daca lucrarile cuprind date care fac posibila îndreptarea greselilor sau completarea omisiunilor. Acordul partilor se prezuma daca, fiind legal citate, nu-si manifesta opunerea. Despre îndreptarea sau completarea efectuata se face mentiune pe toate exemplarele actului.

Art. 54.

Actele care au disparut fara a mai fi ramas un exemplar original se reconstituie la cerere, prin încheiere, pe baza acordului partilor sau, dupa caz, a succesorilor acestora. Reconstituirea se face la biroul notarului la care s-a întocmit actul.

În lipsa acordului partilor reconstituirea actelor disparute se va face de judecatoria în circumscriptia careia îsi are sediul biroul notarial care a întocmit actul, în conformitate cu dispozitiile din Codul de procedura civila.

În cazul în care actul disparut a fost întocmit de alte institutii cu activitate notariala, reconstituirea se face de judecatoria în circumscriptia careia îsi are sediul institutia care a întocmit acel act sau se

afla domiciliul ori sediul uneia dintre parti, dupa caz.

Art. 55.

La cererea partii de a li se da un duplicat al actului original, biroul notarial care a întocmit acel act poate încuviinta eliberarea duplicatului. În acest scop, notarul public va cita partile sau, dupa caz, pe succesorii acestora.

În textul duplicatului se reproduc, cuvânt cu cuvânt, atât cuprinsul înscrisului, cât si al încheierii prin care s-a constatat întocmirea înscrisului original. În locul semnaturilor originale se mentioneaza numele de familie si prenumele fiecarui semnatar.

Duplicatul are aceeasi forta probanta ca si originalul.

Art. 56.

Notarul public nu poate îndeplini acte notariale, sub sanctiunea nulitatii, daca:

- a) în cauza sunt parti sau interesati în orice calitate, el, sotul, ascendentii si descendentii lor;
- b) este reprezentantul legal ori împuternicitul unei parti care participa la procedura notariala.

Art. 57.

În cazul în care, pentru valabilitatea în strainatate a actului notarial, este necesara supralegalizarea semnaturii si sigiliului notarului public de catre Ministerul Justitiei, Ministerul Afacerilor Externe si misiunea diplomatica sau oficiul consular din România ale statului în care actul urmeaza a fi folosit, notarul public va pune în vedere partii obligatia îndeplinirii acestei cerinte.

Birourile notariale nu pot lua în considerare actele care emana de la autoritatile altui stat, decât daca semnaturile si sigiliile acelor autoritati sunt supralegalizate de catre misiunea diplomatica sau oficiul consular al României din acest stat sau de catre Ministerul Afacerilor Externe al României.

În cazul în care prin conventii internationale la care România este parte, se prevede altfel, se aplica acele conventii.

SECTIUNEA II

Autentificarea actelor

Art. 58.

Pentru autentificarea unui act, notarul public verifica si stabileste, în prealabil, identitatea partilor. Partile pot fi reprezentate la autentificare printr-un mandatar cu procura speciala autentica.

Art. 59.

Când notarul public are îndoieli cu privire la deplinatatea facultatilor mintale ale vreuneia dintre parti, procedeaza la autentificare numai daca un medic specialist atesta în scris ca partea poate sa-si exprime în mod valabil consimtamântul în momentul încheierii actului.

Art. 60.

Pentru a lua consimțământul partilor, după citirea actului, notarul public le va întreba dacă au înțeles conținutul acestuia și dacă cele cuprinse în act exprimă voința lor.

Pentru motive temeinice, notarul public poate lua separat, dar în aceeași zi, consimțământul partilor care figurează în act. În acest caz, în încheierea de încuviințare a autentificării se va menționa ora și locul luării consimțământului fiecărei parti.

Art. 61.

Declarația de voință a surdului, mutului sau surdomutului, știutori de carte, se va da în scris în fața notarului public, prin înscrierea de către parte, înaintea semnăturii, a mențiunii "consimt la prezentul act, pe care l-am citit".

Dacă surdul, mutul sau surdomutul se găsesc din orice motiv în imposibilitate de a scrie, declarația de voință se va lua prin interpret.

Pentru a lua consimțământul unui nevazator, notarul public va întreba dacă a auzit bine când i s-a citit înscrisul și dacă cele auzite reprezintă voința sa, consemnând acestea în încheierea de autentificare.

Art. 62.

În cazul aceluia care din pricina infirmității, a bolii sau din orice alte cauze nu pot semna, notarul public, îndeplinind actul, va face mențiune despre această împrejurare în încheierea pe care o întocmește, mențiunea astfel făcută ținând loc de semnătură.

Art. 63.

Notarul public sau partile pot solicita ca martorii, prevăzuți la Art. 50 să fie prezenți și la semnarea actului.

Art. 64.

Toate exemplarele originale ale înscrisului autentificat, cerute de parti, precum și cel ce se păstrează în arhiva biroului notarial, împreună cu anexele care fac parte integrantă din acest înscris, se semnează în fața notarului public de către parti sau reprezentanții lor și, după caz, de cei chemați a încuviința actele pe care partile le întocmesc, de martorii-asistenți, atunci când este cerută prezența lor, și - dacă este cazul - de cel care a redactat înscrisul, în condițiile prezentei legi.

Fiecare parte poate solicita cel puțin un exemplar original al înscrisului autentic.

Art. 65.

Încheierea care constată autentificarea unui înscris va cuprinde, sub sancțiunea nulității, pe lângă datele prevăzute la Art. 49 și următoarele mențiuni:

- a) constatarea că s-a luat consimțământul partilor;
- b) constatarea că înscrisul a fost semnat în fața notarului de toți cei ținuți să-l semneze. Mențiunea notarului public că una dintre parti nu a putut semna ține loc de semnătură pentru aceasta;

c) numărul anexelor cuprinse în actul autentic;

d) dispoziția de investire cu forma autentică, care se exprimă prin cuvintele: "Se declară autentic prezentul înscris".

Art. 66.

Actul autentificat de notarul public care constată o creanță certă și lichidă are putere de titlu executoriu la data exigibilității acesteia. În lipsa actului original, titlul executoriu îl poate constitui duplicatul sau copia legalizată de pe exemplarul din arhiva notarului public.

Art. 67.

În cazul în care notarul public respinge cererea de autentificare, încheierea va cuprinde mențiunile de la Art. 51 alin. 1.

Dacă se face plângere împotriva încheierii de respingere și judecătoria o admite, notarul public va da încheierea de autentificare a actului, conform hotărârii judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă, și va menționa că actul produce efecte de la înregistrarea cererii de autentificare.

SECȚIUNEA III

Procedura succesorală

Art. 68.

Procedura succesorală notarială se deschide, după caz, la cererea oricărei persoane interesate, a procurorului, precum și a secretarului consiliului local al localității în raza căreia defunctul și-a avut ultimul domiciliu, atunci când are cunoștința că moștenirea cuprinde bunuri imobile.

În cazul decesului unei persoane care nu a avut ultimul domiciliu în țară, procedura succesorală se poate îndeplini de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei în care defunctul și-a avut bunurile cele mai importante ca valoare.

Notarul public sesizat are obligația de a verifica în prealabil competența teritorială, iar dacă constată că succesiunea este în competența altui birou notarial, se desesizează, fără să mai citeze partile, trimitând cauza notarului public competent.

În cazul în care într-o circumscripție teritorială sunt mai multe birouri de notari publici, competența de îndeplinire a procedurii succesorală aparține primului birou sesizat. Notarul public va verifica dacă procedura succesorală nu s-a deschis la un alt birou de notar public din aceeași circumscripție, cercetând, în acest scop, registrul de evidență a succesiunilor, potrivit regulamentului.

Art. 69.

În cererea de deschidere a procedurii succesorală vor fi menționate datele de stare civilă ale defunctului, numele, prenumele și domiciliul moștenitorilor prezumtivi, bunurile defunctului, cu menționarea valorii acestora și a pasivului succesoral.

Cererea va fi înscrisă în registrul succesoral al notarului public.

Art. 70.

În cazurile prevazute de lege sau la cererea celor interesati, notarul public, personal sau printr-un delegat, va face inventarierea bunurilor succesoriale. Daca nu exista cerere anterioara pentru deschiderea procedurii succesoriale, cererea de inventariere tine loc si de cerere de deschidere a acestei proceduri.

Inventarierea notariala se va putea face numai cu acordul persoanei în posesia careia se afla bunurile defunctului. În caz de refuz, se va încheia un proces-verbal, semnat de cei prezenti.

Art. 71.

Procesul-verbal de inventariere va cuprinde enumerarea, descrierea si evaluarea provizorie a bunurilor ce se aflau în posesia defunctului la data decesului.

Bunurile a caror proprietate este contestata se vor mentiona separat.

În inventar se cuprind mentiuni privind pasivul succesoral.

Bunurile defunctului care se gasesc în posesia altei persoane vor fi inventariate cu precizarea locului unde se afla si a motivului pentru care se gasesc acolo.

În cazul în care, cu ocazia inventarierii, se va gasi testament lasat de defunct va fi vizat spre neschimbare si va fi depus în depozit la biroul notarului public.

Inventarul se semneaza de cel care l-a întocmit, de succesibilii aflati la locul inventarului, iar în lipsa acestora sau a refuzului lor de a semna, inventarul va fi semnat de martorii prezenti.

Art. 72.

Daca exista pericol de înstrainare, pierdere, înlocuire sau distrugere a bunurilor, notarul public le va putea pune bunurile sub sigiliu sau le va preda unui custode.

În cazul în care conservarea bunurilor succesoriale necesita anumite cheltuieli, acestea vor fi facute, cu încuviintarea notarului public, de custodele prevazut la alin. 1 sau, în lipsa custodelui, de un curator special, numit de notar pentru administrarea bunurilor.

Bunurile date în custodie sau în administrare se predau pe baza de proces-verbal semnat de notar si de custode sau curator. Daca predarea are loc o data cu inventarierea, se va mentiona în procesul-verbal de inventariere, un exemplar al procesului-verbal predându-se custodelui sau curatorului.

Custodele sau curatorul este obligat sa restituie bunurile si sa depuna conturile la biroul notarului public la finalizarea procedurii succesoriale sau atunci când notarul considera necesar.

Art. 73.

Daca în timpul efectuării inventarului se vor gasi sume de bani, hârtii de valoare, cekuri sau alte valori, se vor depune în depozitul notarial sau la o institutie specializata, facându-se mentiune despre aceasta si în procesul-verbal de inventariere.

Din sumele de bani gasite la inventariere se vor lasa mostenitorilor sau celor care locuiau cu defunctul si gospodureau împreuna cu acesta sumele necesare pentru:

a) întreținerea persoanelor ce era în sarcina celui decedat, pentru maximum 6 luni;

- b) plata sumelor datorate în baza contractelor de munca sau plata asigurarilor sociale;
- c) acoperirea cheltuielilor pentru pastrarea si administrarea averii succesoriale.

În succesiunea în care exista indicii ca urmeaza a fi declarata vacanta, notarul public va putea încredinta administrarea provizorie a bunurilor succesoriale unui curator desemnat, cu încunostintarea autoritatii administrativ-teritoriale.

Art. 74.

Masurile de conservare luate de notarul public se vor comunica mostenitorilor legali, legatarilor si, dupa caz, executorilor testamentari, dovada comunicarii anexându-se la dosar.

Completarea sau modificarea masurilor de mai sus poate fi dispusa de notar pâna la încheierea finala a procedurii succesoriale. Efectele masurilor de conservare înceteaza la data finalizarii procedurii succesoriale.

Oricine se considera vatamat prin inventarul întocmit sau prin masurile de conservare luate de notarul public poate face plângere la judecatorie.

Art. 75.

Dupa ce constata ca este legal sesizat, notarul public înregistreaza cauza si dispune citarea celor care au vocatie la mostenire, iar daca exista testament, citeaza si pe legatari si executorul testamentar instituit.

Daca printr-un testament autentic s-a instituit un legatar universal, se citeaza, în lipsa de mostenitori rezervatari, numai legatarul; daca testamentul este olograf sau mistic, se citeaza si mostenitorii legali. În ambele cazuri se va cita si executorul testamentar, daca a fost desemnat prin testament.

În succesiunea ce urmeaza a fi declarata vacanta, notarul public citeaza autoritatea administratiei publice competenta a prelua bunurile.

În cazul mostenitorului incapabil, se citeaza reprezentantul sau legal si autoritatea tutelara.

Art. 76.

În cadrul procedurii succesoriale, notarul public stabileste calitatea mostenitorilor si legatarilor, întinderea drepturilor acestora, precum si compunerea masei succesoriale.

În cazul existentei unui testament gasit la inventar sau prezentat de partea interesata, notarul public procedeaza la deschiderea lui.

Daca testamentul este olograf sau mistic se constata starea lui materiala si se întocmeste un proces-verbal.

Pe baza de declaratie sau probe administrate în cauza se va stabili daca succesorii au acceptat succesiunea în termenul legal.

Declaratiile de renuntare la succesiune si cele de acceptare sub beneficiu de inventar se înscriu într-un registru special.

Art. 77.

Calitatea de mostenitor si numarul acestora se stabilesc prin acte de stare civila si cu martori, iar bunurile ce compun masa succesorală se dovedesc prin înscrisuri sau orice ale mijloace de proba admise de lege.

În succesiunile care privesc bunurile comune ale autorului succesiunii si ale sotului supravietuitor, cotele de contributie ale acestora la dobândirea bunurilor se stabilesc prin acordul mostenitorilor.

Art. 78.

Procedura succesorală se poate suspenda în urmatoarele cazuri:

- a) au trecut 6 luni de la deschiderea succesiunii si, desi au fost legal citati, succesibili nu s-au prezentat ori au abandonat procedura succesorală, fara a cere eliberarea certificatului de mostenitor si exista dovada ca cel puțin unul dintre ei a acceptat mostenirea;
- b) succesibili își contesta unii altora calitatea sau nu se înțeleg cu privire la compunerea masei succesorală si la întinderea drepturilor care li se cuvin;
- c) mostenitorii sau alte persoane interesate prezinta dovada ca s-au adresat instantei de judecata pentru stabilirea drepturilor lor.

În încheierea de suspendare se consemneaza elementele care au rezultat din dezbateri, pâna la momentul suspendării, cu privire la identitatea celor prezenti, optiunea succesorală a acestora si compunerea masei succesorală.

În cazurile prevazute la alin. 1 lit. b), notarul public stabileste prin încheiere masa succesorală, cu precizarea bunurilor sau a drepturilor care se contesta, întinderea drepturilor mostenitorilor si motivele neînțelegerii, îndrumând partile sa solutioneze neînțelegerile dintre ele pe cale judecatorească.

În cazurile de suspendare a procedurii succesorală prevazute la alin. 1 lit. a) si b), daca nu s-a facut dovada ca cei în cauza s-au adresat instantei sau cei interesati n-au cerut repunerea pe rol a cauzei, notarul public va stabili taxele succesorală provizorii si onorariile si le va comunica organelor financiare.

La cererea partilor, notarul public va putea repune pe rol dosarul succesoral oricând, daca se constata încetarea cauzelor care au determinat suspendarea lui.

Art. 79.

În cadrul dezbaterilor succesorală, la fiecare termen notarul public întocmeste o încheiere motivată, care va cuprinde mentiunile referitoare la îndeplinirea procedurii, declaratiile partilor, prezenta martorilor si masurile dispuse în vederea solutionării cauzei.

Art. 80.

Daca notarul public constata ca în masa succesorală nu exista bunuri, dispune prin încheiere închiderea procedurii succesorală si claseaza cauza ca fara obiect.

Art. 81.

În succesiunea în care exista bunuri, s-a realizat acordul între mostenitori și s-au administrat probe îndestulatoare, notarul public întocmeste încheierea finală a procedurii succesoriale.

Încheierea finală va cuprinde, pe lângă mențiunile comune încheierilor notariale, numele, prenumele și ultimul domiciliu al defunctului, data decesului, numele, domiciliul și întinderea drepturilor tuturor mostenitorilor și legatarilor, bunurile și datoriile succesiunii, taxele de timbru, onorariul, precum și alte date care au fost necesare la soluționarea cauzei.

Dacă mostenitorii și-au împartit bunurile prin bună-învoială, în încheiere se va arăta modul de împărțire și bunurile succesoriale atribuite fiecăruia. Actul de împărțire va putea fi cuprins în încheierea finală sau se va putea întocmi separat, într-una din formele prevăzute de lege.

Art. 82.

Încheierea procedurii succesoriale se poate face și înainte de expirarea termenului de acceptare a succesiunii, dacă este neîndoiește că nu mai sunt și alte persoane îndreptățite la succesiune.

De asemenea, procedura succesorală se poate încheia de îndată, în temeiul unui testament, dacă acesta îndeplinește condițiile legale de formă, nu conține dispoziții contrare legii și nu aduce atingere drepturilor mostenitorilor rezervatari sau există acordul acestora. În aceleași condiții, notarul public va putea stabili drepturile legatarului particular asupra bunurilor determinate prin testament.

Notarul public, având acordul tuturor mostenitorilor, va putea proceda la reducerea liberalităților, până la limitele prevăzute de lege.

Art. 83.

Pe baza încheierii finale, în termen de 20 de zile, se redactează certificatul de mostenitor sau de legatar, care va cuprinde constatările din această încheiere referitoare la masa succesorală, numărul și calitatea mostenitorilor și cotele ce le revin din patrimoniul defunctului.

Un exemplar al certificatului de mostenitor se eliberează fiecăruia dintre mostenitori sau legatari, după caz, după achitarea taxelor succesoriale și a onorariilor.

În cazul în care s-a instituit un executor testamentar, se va elibera, în condițiile de mai sus, un certificat constatator al acestei calități.

După suspendarea procedurii succesoriale în condițiile Art. 78 alin. 1 lit. b) și c), certificatul de mostenitor se eliberează în baza hotărârii judecătorești rămășiță definitivă și irevocabilă.

Art. 84.

În cazul în care nu s-a făcut dovada existenței unor bunuri în patrimoniul defunctului ori determinarea acestora necesită operațiuni de durată și mostenitorii solicitanți să li se stabilească numai calitatea, se poate emite certificat de calitate de mostenitor.

Art. 85.

În lipsa mostenitorilor legali sau testamentari, la cererea reprezentantului statului, notarul public

constata ca succesiunea este vacanta, eliberând certificat de vacanta succesorală, după expirarea termenului legal de acceptare a succesiunii.

Art. 86.

După emiterea certificatului de mostenitor nu se mai poate întocmi alt certificat, decât în situațiile prevăzute de lege.

Cu acordul tuturor mostenitorilor, notarul public poate relua procedura succesorală, în vederea completării încheierii finale cu bunurile omise din masa succesorală, eliberând un certificat de mostenitor suplimentar.

Art. 87.

Erorile materiale cuprinse în încheierea finală, precum și eventualele omisiuni se vor putea îndrepta, la cererea mostenitorilor, în baza unei încheieri, făcându-se mențiune despre aceasta în încheierea finală și pe toate exemplarele certificatului de mostenitor.

Art. 88.

Cei care se consideră vătămați în drepturile lor prin emiterea certificatului de mostenitor pot cere instanței judecătorești anularea acestuia și stabilirea drepturilor lor, conform legii. Până la anularea sa prin hotărâre judecătorească, certificatul de mostenitor face dovada deplină în privința calității de mostenitor și a cotei sau bunurilor care se cuvin fiecărui mostenitor în parte.

În cazul anularii certificatului de mostenitor, notarul public va elibera un nou certificat, pe baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile. În acest scop, instanțelor judecătorești le revine obligația de a trimite la biroul notarului public competent în soluționarea cauzei copie de pe hotărârea rămasă definitivă și irevocabilă, împreună cu dosarul notarial, dacă a fost cerut în timpul judecării.

SECȚIUNEA IV

Alte proceduri notariale

A. Legalizarea semnăturilor și a sigiliilor

Art. 89.

Notarul public poate legaliza semnătura părților numai pe înscrisurile pentru care legea nu cere forma autentică ca o condiție de valabilitate a actului.

Pentru legalizarea semnăturii, părțile vor prezenta exemplarele înscrisului nesemnate.

Notarul public va identifica părțile, se va convinge că acestea cunosc conținutul înscrisului, după care le va cere să subscrie în fața sa toate exemplarele înscrisului.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale ale legalizării de semnătură, în sensul Art. 49 lit. g), prin următoarele mențiuni:

a) data (anul, luna, ziua);

- b) numele partii si faptul prezentarii ei în persoana.
- c) constatarea subscrierii în fata notarului public a tuturor exemplarelor înscrisului

La cererea partii, notarul public poate legaliza specimenul de semnatura al persoanei care se va prezenta personal la sediul biroului notarial si care va semna în fata notarului public.

Pentru legalizarea sigiliului, partea îl va prezenta notarului public care, dupa verificare, va întocmi încheierea de legalizare.

B. Dare de data certa înscrisurilor

Art. 90.

Înscrisul caruia urmeaza sa i se dea data certa se întocmeste în numarul de exemplare cerut de parte.

În încheiere se va arata ca s-au îndeplinit conditiile esentiale pentru dare de data certa, în sensul Art. 49 lit. g), prin urmatoarele mentiuni:

- a) data (anul, luna, ziua), iar la cererea partii, si ora;
- b) starea în care se afla înscrisul.

C. Certificarea unor fapte

Art. 91.

Notarul public poate certifica urmatoarele fapte pe care le constata personal:

- a) faptul ca o persoana se afla în viata;
- b) faptul ca o persoana se afla într-un anumit loc;
- c) faptul ca persoana din fotografie este aceeaasi cu persoana care cere certificarea;
- d) faptul ca o persoana, ca urmare a unei somatii sau notificari, s-a prezentat sau nu într-o anumita zi si la o anumita ora la sediul biroului notarial si declaratia acesteia.

În încheiere se va mentiona si ora constatarii, precum si fapta care se certifica.

Art. 92.

Notarul public certifica, la cerere, procesele-verbale si hotarârile adunarilor generale ale actionarilor sau asociatilor societatilor comerciale, printr-o încheiere în care se vor mentiona data si locul adunarii, faptul semnarii procesului-verbal sau a hotarârii de catre presedintele adunarii generale sau de catre toti participantii.

La cererea presedintelui sau a unei parti dintre participantii la adunarea generala, notarul public poate stabili identitatea participantilor.

D. Legalizarea copiilor dupa înscrisuri

Art. 93.

Notarul public elibereaza copii legalizate dupa înscrisurile originale prezentate de parti, dupa confruntarea copiei cu originalul.

În încheiere se va arata ca s-au îndeplinit conditiile esentiale ale legalizarii copiei, în sensul Art. 49 lit. g), prin urmatoarele mentiuni:

- a) atestarea conformitatii copiei cu înscrisul prezentat;
- b) starea în care se afla înscrisul;
- c) semnatura secretarului care a facut colationarea.

Daca se legalizeaza un înscris sub semnatura privata sau din arhiva biroului notarial, în încheiere se va face mentiune expresa în acest sens.

În cazul în care confruntarea copiei cu originalul înscrisului cere o pregatire de specialitate, copia se va elibera numai pe baza confruntarii efectuate de catre un expert desemnat de notar, potrivit prevederilor legale.

În acest caz încheierea este semnata si de expert.

Copii legalizate de pe actele autentificate din arhiva biroului notarial se elibereaza numai partilor, succesorilor si reprezentantilor acestora, precum si celor ce justifica un drept sau un interes legitim.

E. Efectuarea si legalizarea traducerilor

Art. 94.

Pentru efectuarea traducerii, daca aceasta nu este facuta de notarul public autorizat în acest scop, traducatorul atestat potrivit legii, care a întocmit traducerea, va semna formula de certificare a acesteia, iar notarul va legaliza semnatura traducatorului. Legalizarea semnaturii traducatorului se poate face si dupa specimenul de semnatura depus la biroul notarului public.

Daca înscrisul se traduce din limba româna într-o limba straina sau dintr-o limba straina în alta limba straina, atât certificarea traducerii, cât si legalizarea semnaturii traducatorului de catre notarul public se vor face si în limba straina în care se face traducerea.

F. Primirea în depozit de înscrisuri si documente

Art. 95.

La primirea în depozit a unor înscrisuri si documente, notarul public va mentiona, în încheiere, ca s-au îndeplinit conditiile esentiale ale primirii în depozit, în sensul Art. 49 lit. g), prin urmatoarele mentiuni:

- a) data depunerii (anul, luna, ziua), iar la cererea partii, si ora;
- b) identificarea înscrisurilor predate, aratându-se toate datele necesare în acest scop;
- c) numele deponentului si al persoanei careia trebuie sa i se elibereze înscrisurile;

d) termenul de pastrare.

G. Acte de protest al cambiilor, cecurilor si al altor titluri la ordin

Art. 96.

Întocmirea actelor de protest al cambiilor, cecurilor si al altor titluri la ordin se face în conditiile stabilite prin legile speciale.

H. Eliberarea de duplicate ale înscrisurilor notariale

Art. 97.

La cererea partii, notarul public poate elibera un duplicat al unui act original aflat în arhiva sa. În acest scop notarul public va cita toate partile sau, dupa caz, pe succesorii acestora.

În textul duplicatului se reproduce cuvânt cu cuvânt atât cuprinsul înscrisului, cât si cel al încheierii prin care s-a încuviintat întocmirea înscrisului original. În locul semnaturii originale se mentioneaza numele de familie si prenumele fiecarui semnatar.

Duplicatul are aceeasi forta probanta ca si înscrisul original.

Competenta eliberarii duplicatelor de pe actele emise de notariatele de stat sau alte organe cu activitate notariala apartine institutiei care a preluat arhiva acestora.

I. Reconstituirea actelor originale

Art. 98.

În situatia disparitiei unui act din care nu mai exista nici un exemplar original se va proceda, la cererea si cu acordul partilor, la reconstituirea acelui act.

Reconstituirea se va face la biroul notarului public unde s-a întocmit actul, cu citarea tuturor partilor sau, dupa caz, a succesurilor acestora.

În cazul în care actul disparut a fost întocmit de alte organe cu activitate notariala, reconstituirea se face de judecatoria în raza careia si-a avut sau își are sediul organul care a întocmit actul, în conditiile prevazute la alineatele precedente.

CAPITOLUL VI

Controlul activitatii notariale, arhiva si evidenta activitatii

SECTIUNEA I

Controlul activitatii notariale

Art. 99.

Actele notariale sunt supuse controlului judecatoresc, în conditiile art.100.

Activitatea notarilor publici este supusa controlului profesional administrativ, în conditiile prezentei

legi.

Art. 100.

Actele notariale pot fi atacate de parti sau de orice persoana interesata, prin actiune în anulare la instanta judecatoreasca, în conformitate cu prevederile Codului de procedura civila.

Totodata, partea nemultumita poate introduce plângere împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial, în termen de 10 zile de la data când a luat cunostinta, la judecatoria în circumscriptia careia își are sediul biroul notarial care a refuzat îndeplinirea actului.

Plângerea se depune la biroul notarului public care a refuzat cererea, iar acesta o va înainta de îndata instantei împreuna cu dosarul cauzei.

Judecarea plângerii se face cu citarea tuturor partilor interesate în cauza. În cazul admiterii plângerii, instanta indica în hotarâre modul în care trebuie întocmit actul.

Notarul public este obligat sa se conformeze hotarârii judecatoresti ramasa definitiva si irevocabila.

Art. 101.

Controlul profesional administrativ se exercita de catre Uniunea Nationala a Notarilor Publici prin Consiliul sau de conducere si va avea în vedere:

- a) organizarea Camerelor Notarilor Publici si a birourilor notarilor publici;
- b) calitatea actelor si lucrarilor încheiate de notarii publici.

Consiliul Uniunii poate delega Colegiului director al Camerei Notarilor Publici exercitarea controlului prevazut la lit. b), în circumscriptia sa.

Ministrul justitiei poate ordona controlul activitatii notarilor publici prin inspectori generali de specialitate.

SECTIUNEA II

Arhiva si evidenta activitatii

Art. 102.

Arhiva activitatii notariale este proprietatea statului si se pastreaza, se conserva si se preda în conditiile legii.

Art. 103.

Biroul notarului public va avea arhiva si registratura proprii.

Secretariatul va efectua operatiuni privind primirea, înregistrarea si expedierea corespondentei, înregistrarea si îndosarierea actelor, pastrarea registrelor, precum si alte lucrari cu caracter auxiliar, necesare bunei desfasurari a activitatii notariale.

Notarul public va tine si o evidenta financiar-contabila.

CAPITOLUL VII

Dispozitii tranzitorii si finale

Art. 104.

Dispozitiile prezentei legi se completeaza cu prevederile Codului civil si cu cele ale Codului de procedura civila.

Art. 105. Abrogat

Art. 106.

În termen de 90 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei legi, notarii publici vor proceda la constituirea Camerelor Notarilor Publici si a Uniunii Nationale a Notarilor Publici.

Art. 107.

Regulamentul de punere în aplicare a prezentei legi va fi adoptat de Ministerul Justitiei, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a acesteia.

Art. 108.

La împlinirea termenului prevazut la Art. 106 de la intrarea în vigoare a legii, atributiile de publicitate mobiliara si imobiliara toate lucrarile, evidentele, registrele de transcriptiuni - inscriptiuni, mapele de amanet, precum si cartile funciare vor trece în competenta judecatoriilor în circumscriptia carora se afla notariatele de stat.

Pe aceeasi data denumirile de "notariat de stat", "notar de stat", "secretariat" sau "secretar", prevazute în reglementarile în vigoare privind atributiile de publicitate imobiliara si mobiliara introduse prin Decretul nr. 378/1960, se înlocuiesc cu cele de "judecatorie", "judecator", "grefa" sau "grefier", dupa caz.

Pentru îndeplinirea atributiilor de la alin. 1, judecatoriile vor prelua numarul necesar de notari de stat, precum si personalul cu astfel de atributii de publicitate, existent la notariatele de stat.

Art. 109.

Notarii publici își vor începe activitatea dupa 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 110.

Consiliile locale si judetene, prefectii, precum si Ministerul Justitiei au obligatia de a pune la dispozitia notarilor publici, la cererea acestora, spatiile necesare în vederea organizarii si functionarii corespunzatoare a serviciilor publice pe care le presteaza, prin încheiere, fara licitatie.

Art. 111.

Cheltuielile efectuate pentru investitii, dotari si alte utilitati necesare activitatii notariale se scad din veniturile impozabile pe o durata de 3 ani de la începerea efectiva a activitatii.

Art. 112.

Notarii publici vor angaja, cu prioritate, notarii debutanti, personalul auxiliar administrativ si de serviciu de la notariatele de stat.

Personalul ramas disponibil va fi încadrat prin redistribuire de catre Ministerul Justitiei, în sistemul sau, în conditiile legii.

Art. 113.

Lucrarile notariale în curs de rezolvare la notariatele de stat vor fi finalizate pâna la data preluarii activitatii de catre notarii publici, în conformitate cu procedura stabilita în prezenta lege.

Arhiva notariatelor de stat care își înceteaza activitatea se va preda judecatoriilor în a caror circumscriptie teritoriala se afla.

Cauzele succesoriale care au în continuare termene de dezbatere, dupa încetarea activitatii notariatelor de stat, se vor preda notarilor publici ale caror birouri sunt situate în circumscriptia judecatoriei în raza careia defunctul si-a avut ultimul domiciliu, potrivit criteriilor stabilite de Colegiul director al Camerei Notarilor Publici.

Art. 114.

Competenta teritoriala a birourilor de notari publici cu sediul în Municipiul Bucuresti se întinde pe tot cuprinsul municipiului.

Art. 115.

Birourile notariale constituite în conditiile prezentei legi își pot organiza sedii secundare în localitatile din aceeasi circumscriptie teritoriala în care nu au luat fiinta birouri de notari publici.

Sediile secundare își vor înceta activitatea o data cu constituirea în acea localitate a unui birou de notar public.

Înregistrarea sediului secundar se face cu respectarea procedurii prevazute la Art. 18 alin. 1.

Art. 116.

Ori de câte ori în alte acte normative se foloseste expresia "notariatul de stat" sau "notar de stat" se va înțelege "biroul notarului public" si, dupa caz, "notar public".

Art. 117.

La expirarea termenului prevazut la Art. 109, Decretul 387/1952 privitor la urmarirea unor datorii pe cale notariala, Decretul nr. 40/1953 privitor la procedura succesorală notariala, Decretul nr. 377/1960 pentru organizarea si functionarea Notariatului de Stat si Regulamentul privind aplicarea dispozitiilor Decretului 377/1960 pentru organizarea si functionarea Notariatului de Stat, aprobat prin H.C.M. nr. 1518/1960, precum si orice alte dispozitii contrare se abroga.

1 M.Of.92/16.05.1995

NOTA

Onorariile notarilor publici sunt stabilite prin Ordinele Ministrului Justiției nr.943/C din 1 iulie 2005 și nr.1145/C din 12 august 2005.